

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 30.09.1968, sp. zn. 6 Cz 65/68, ECLI:CZ:NS:1968:6.CZ.65.1968.1

Číslo: 21/1969

Právní věta: Při zkoumání počátku běhu prekluzivní doby v řízení o žalobě na zaplacení schodku přihlíží soud ke lhůtám stanoveným v předpisech o účetní evidenci.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 30.09.1968

Spisová značka: 6 Cz 65/68

Číslo rozhodnutí: 21

Číslo sešitu: 2

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Náhrada škody zaměstnancem, Odpovědnost za schodek na svěřených hodnotách

Předpisy: 65/1965 Sb. § 261
§ 263

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Žalobkyně (Jednota, lidové spotřební družstvo v T. se domáhala žalobou nejprve po žalovaném S. D., později rozšířením žaloby ze dne 10. 4. 1967 i po žalované Z. D., náhrady škody v celkové výši 6.457,92 Kčs a přísl., rozdělené mezi žalované jako hmotně odpovědné pracovníky na částky 3.746 Kčs a 2.711,92 Kčs, z důvodu schodku zjištěného na prodejně v T. při inventuře provedené dne 21. 3. 1966 za období od 7. 9. 1965.

Okresní soud v Třebíči vyhověl rozsudkem ze 6. 11. 1967 (když jeho předcházející rozsudek z 23. 2. 1967, kterým zcela zamítl žalobu směřující jen proti žalovanému S. D., byl zrušen usnesením krajského soudu v Brně ze 14. 7. 1967) žalobě částečně a zavázal žalované, aby zaplatil žalobkyni částky 2.246 Kčs, případně 1.211,92 Kčs a přísl., a tím, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O odvolání okresního prokurátora rozhodoval krajský soud v Brně, který rozsudkem ze 6. 3. 1968 změnil rozsudek soudu prvního stupně tak, že zavázal žalovaného S. D. k zaplacení další částky 251 Kčs (když tento žalovaný částku 2.246 Kčs již žalobkyni zaplatil) a k náhradě nákladů řízení ve výši 299 Kčs; žalobu proti žalované Z. D. zamítl v celém rozsahu. Krajský soud byl toho názoru, že nárok vůči žalované Z. D. byl uplatněn až poté, kdy zanikl; k tomu uvedl, že žalobkyně zjistila škodu při vyčíslení inventury dne 24. 3. 1966, uplatnila však svůj nárok na náhradu škody proti žalované Z. D. u soudu teprve dne 10. 4. 1967, tedy více než po jednom roce (§ 261 odst. 1 a § 263 odst. 1, 3 zák. práce).

Nejvyšší soud rozhodl ke stížnosti pro porušení zákona podané generálním prokurátorem, že byl rozsudkem krajského soudu – pokud jím byla zamítnuta žaloba proti žalované Z. D. – porušen zákon a v tomto rozsahu jej zrušil.

Z odůvodnění:

Názor krajského soudu na prekluzi nároku žalobkyni vůči žalované Z. D. není správný.

U žalob na zaplacení schodku není možno vycházet z toho, že žaloba mohla být podána již dnem vykonání fyzické inventury, protože organizace nezná bezprostředně její výsledek; východiskem pro řešení otázky počátku prekluzivní doby jsou tu předpisy o účetní evidenci.

Pro spotřební družstevnictví platila v době zjištění schodku směrnice ÚSSD č. 100171/65 o inventarizaci hospodářských prostředků v organizacích spotřebního družstevnictví. Podle čl. 100 těchto směrnic stanoví lhůty pro vypořádání výsledků provedených inventarizací v prodejnách a závodech veřejného stravování ústřední inventarizační komise, přičemž musí být dodržena zásada, aby nejpozději do konce měsíce následujícího po měsíci, do něhož spadá den, ke kterému byla provedena fyzická inventura, byl zjištěn definitivní výsledek inventarizace.

Podle rozhodnutí vedoucího inventarizační skupinu L. S. (č. 234/66 z 19. 3. 1966) byl dán příkaz k provedení inventury v prodejně T.05-243, kde byl vedoucím S. D. a jeho zástupcem Z. D., s tím, aby inventura byla započata 21. 3. 1966 a skončena nejpozději 23. 3. 1966, a aby účetní vypořádání inventury bylo provedeno nejpozději do 30. 4. 1966. Z postupového listu č. 234/66 je patrné, že komerční vyhodnocení inventury bylo provedeno dne 24. 3. 1966 a vyjádření vedoucího prodejny v ústřední inventarizační komisi bylo projednáno dne 19. 4. 1966; dne 21. 4. 1966 rozhodl předseda družstva, aby – vzhledem k tomu, že na prodejně bylo provedeno vloupání – byl vedoucí prodejny pozván k dalšímu vysvětlení. Z vysvětlivek L. K. k námitkám vedoucího prodejny S. D. (založených v inventurním zápisu) je patrné, že ještě dne 26. 4. 1966 byla výše schodku upřesňována.

Se zřetelem k těmto okolnostem a ke shora citovaným směrnicím je třeba pro otázku, kdy mohla být podána žaloba, vycházet ze lhůty stanovené ústřední inventarizační komisí pro zjištění definitivního výsledku inventarizace, tj. 30. 4. 1966; byla-li náhrada schodku proti žalované Z. D. uplatněna u soudu podáním rozšiřujícím žalobu dne 10. 4. 1967, byla uplatněna v jednoroční prekluzivní době.

Krajský soud v Brně, který se řídil jiným názorem, porušil svým rozsudkem v zamítavé části týkající se žalované Z. D. zákon v ustanoveních § 361 odst. 1 a § 263 odst. 1, 3 zák. práce.